

**УЧЕБНО-ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА
ЗА НАЦИОНАЛНОТО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ
В КРАЯ НА VII КЛАС**

I. Вид и времетраене на изпита

Изпитът от националното външно оценяване е писмен.
Равнището на компетентностите на седмокласниците се проверява чрез тест в два модула с време за работа:

- по първия модул – 60 минути;
- по втория модул – 90 минути.

II. Формат на теста

Първият модул съдържа 25 задачи по български език и по литература. Задачите са два вида: със структуриран отговор с четири възможности за отговор, от които само един е правилен, и с кратък свободен отговор.

Максимален брой точки – 65.

Оценката за първия модул се изразява с качествен и с количествен показател и с брой точки.

Вторият модул е създаване на преразказ върху неизучаван художествен текст, като се изпълнява конкретна дидактическа задача.

Максимален брой точки – 35.

Оценката за втория модул се изразява само с брой точки.

Оценката на изпита от националното външно оценяване се формира в точки като сбор от резултатите от двата модула.

Общ максимален брой точки от двата модула – 100.

III. Учебно съдържание

Задачите по български език и по литература в първия модул се определят от учебното съдържание, включено в учебните програми за задължителна подготовка в VII клас.

Български език

- Текст и признаци на текста;
- Художествен текст. Художествени средства (фонетични, лексикални и синтактични);
- Текстът в сферата на масовата комуникация. Публицистичен текст;
- Думата като лексикално средство в текста;
- Дума и контекст (подтекст);
- Лексикална и граматическа съчетаемост на думите;
- Неметафорична и метафорична употреба на думите;
- Неутрална и експресивна лексика;
- Употреба на фразеологични словосъчетания;
- Съчинително и подчинително свързване в простите и в сложните изречения;
- Сложно съставно изречение. Пунктуация;
- Сложно смесено изречение. Пунктуация;
- Пряко и непряко предаване на чужда реч. Цитиране;
- Части на речта. Глагол;
- Вид на глагола;
- Наклонение на глагола. Употреба на наклоненията в зависимост

от речевата ситуация;

- Съвместна употреба на глаголните времена;
- Езикова система. Езикови средства.

Литература

- **Христо Ботев** – „На прощаване в 1868 г.“;
- **Иван Вазов** – „Немили-недраги“,
„Една българка“,
„Опълченците на Шипка“,
„Българският език“;
- **Алеко Константинов** – Из „До Чикаго и назад“ („Ниагара!...“),
Из „Бай Ганьо“ („Бай Ганьо у Иречека“);
- **Пенчо Славейков** – „Неразделни“;
- **Пейо Яворов** – „Заточеници“;
- **Елин Пелин** – „По жътва“;
- **Йордан Йовков** – „По жицата“.

IV. Оценявани компетентности

- Познава и прилага граматични правила на съвременния български книжовен език.
- Познава и прилага правописни правила на съвременния български книжовен език.
- Познава и прилага пунктуационни правила на съвременния български книжовен език.
 - Познава лексикалното значение и лексикалната съчетаемост на думите и на фразеологичните словосъчетания в съвременния български книжовен език.
 - Разбира смисли, извлича и обработва информация от текстове, функциониращи в комуникативната практика.
 - Подбира и съчетава уместно езикови средства.
 - Изпълнява конкретна дидактическа задача при преразказване на неизучаван художествен текст.
- Познава литературните творби от учебната програма за задължителна подготовка в VII клас включително съдържанието, историческия контекст на създаването им, авторството и жанровете им характеристики.
 - Разбира и тълкува конкретна литературна творба от учебната програма за задължителна подготовка в VII клас.
 - Познава и използва непротиворечиво термините, заложи в учебните програми по български език и по литература за задължителна подготовка в VII клас.
 - Познава текстови структури, структурни елементи и фигури на езика и тълкува тяхната функция в изучаван художествен текст.
 - Оформя графично текст.